

PATVIRTINTA

Lietuvos agrarinių ir miškų mokslu centro
direktorius 2021 m. balandžio 28 d.
įsakymu Nr. CV-1-81

LIETUVOS AGRARINŲ IR MIŠKŲ MOKSLŲ CENTRO
ĮVADINĖ DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKCIJA
NR. 1.

1. BENDROSIOS ŽINIOS APIE CENTRĄ

1.1. LR Vyriausybės 2009 m. gruodžio 23 d. nutarimu Nr. 1798 pradėjo veiklą Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centras, kuris pagal bendras tyrimų kryptis sujungė tris mokslo institucijas: Lietuvos žemdirbystės, Lietuvos sodininkystės ir daržininkystės bei Lietuvos miškų institutus.

1.2. Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centro (toliau Centro) strateginis tikslas – vykdyti žemės ūkio mokslų srities agronomijos ir miškotyros bei su jomis susijusių ekologijos ir aplinkotyros, biologijos, biofizikos, botanikos, zoologijos krypčių mokslinius tyrimus ir eksperimentinę plėtrą.

1.3. Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centro buveinės adresas: Instituto al. 1, Akademijos mstl., 58344 Kėdainių r. sav.

2. PAVOJINGI, KENKSMINGI IR KITI RIZIKOS VEIKSNIAI
ĮSTAIGOJE, JŲ POVEIKIS SVEIKATAI, SAUGOS PRIEMONĖS

2.1 Laboratorijose, dirbtuvėse, sandėliavimo ir kitose patalpose yra pavojingų ir labai pavojingų elektroaugos atžvilgiu patalpų, kuriose yra nors viena arba keletas iš padidintų elektros srovės pavojų žmogui keliančių sąlygų (pvz.: santykinis drėgnumas 75-100%, el. srovei laidžios grindys, didesnė kaip +35 laipsniai temperatūra, cheminės medžiagos, ardančios izoliaciją ir t.t.).

2.2 Laboratorijose, dirbtuvėse, sandėliavimo ir kitose patalpose yra potencialiai pavojingi elektros įrenginiai, kurie įvykus avarijai, t.y. pažeidus izoliaciją, nutrūkus apsauginiam įžeminimui, gali sukelti pavojų gyvybei.

2.3 Potencialiai pavojingi įrenginiai, kuriuos naudojant kyla pavojus darbuotojų ir kitų žmonių gyvybei, sveikatai ar turtui, dėl juose sukauptos energijos bei vykstančių procesų, yra krovinių liftai ir jų įranga.

2.4 Darbai su kenksmingomis, nuodingomis medžiagomis, užsiliepsnojančiais bei degiais skysčiais, grunto kasyba ir tvirtinimas, tvarkymas priskiriami prie pavojingų darbų.

2.5 Įrengimų, instrumentų, mašinų mechanizmų bei jų apsauginių įrenginių konstrukciniai trūkumai, gedimai bei netinkama eksploatacija — galimos traumos, įvairūs lūžimai bei kitokie sužalojimai.

2.6. Netinkama transporto priemonių, keliamųjų įrenginių eksploatacija, eismo taisyklių, kėlimo kranu eksploatacijos taisyklių pažeidimai bei netinkamas darbų organizavimas - galimos traumos, įvairūs lūžimai bei kitokie sužalojimai.

2.7 Krovinių pakrovimas, iškrovimas bei pervežimas nesilaikant transportavimo, sandėliavimo reikalavimų, nesinaudojimas asmeninėmis apsaugos priemonėmis - galimos traumos, įvairūs lūžimai bei kitokie sužalojimai.

2.8 Įvairių daiktų, žmonių kritimas iš aukščio (įskaitant kritimą į duobes, šulinius, kritimą iš transporto priemonės) - galimos traumos, įvairūs lūžimai bei kitokie sužalojimai.

2.9 Netinkamai įrengti praėjimai, pravažiavimai, nepalaikoma tvarka juose ir darbo vietose - galimos traumos, įvairūs lūžimai bei kitokie sužalojimai.

2.10 Elektros srovės poveikis; paveikus elektros srovei, netenkama sąmonės, sutrinka arba nutrūksta širdies veikla arba kvėpavimas, o kartais ištinka staigi mirtis.

2.11 Triukšmas — galimi klausos organų pažeidimai.

2.12 Visu rūšių nudegimai: terminis nudegimas (kai nukenčiama nuo ugnies, garų, karštų daiktų) ir cheminis nudegimas (rūgščių, šarmų poveikis).

2.13 Dulkės — dėl darbo aplinkoje esančių dulkių, galimos įvairios ligos.

2.14 Nepalankūs meteorologiniai veiksniai: karštis, šaltas, drėgnas oras — mažina organizmo atsparumą ligoms.

2.15 Biologinės kilmės veiksniai — vabzdžių (bičių) įgėlimai.

2.16 Siekiant išvengti pavojingų, kenksmingų rizikos veiksnių poveikio darbuotojo sveikatai būtina dirbti vadovaujantis Darbo kodeksu, Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymu, Centro direktoriaus patvirtintomis darbuotoju saugos ir sveikatos instrukcijomis bei kitais darbuotojų saugos ir sveikatos norminiais teisės aktais ir naudoti asmenines apsaugines priemones (AAP).

2.17 Asmeninės apsauginės priemonės (AAP) naudojamos, kai darbo aplinkoje negalima išvengti rizikos arba pakankamai jų apriboti darbo organizavimo priemonėmis, metodais ir būdais. AAP skirtos darbuotojų sveikatos apsaugai nuo kenksmingų ir pavojingų veiksnių, esančių darbo aplinkoje, kad būtų sumažinta pakenkimo sveikatai rizika:

2.17.1 kai yra galimas įvairių rizikos veiksnių — fizikinių (mechaninių, šiluminių ir t.t.) ir cheminių (įvairios cheminės medžiagos, skysčiai ir t.t.) poveikis arba šių veiksnių sumacijų

dydžiai viršija saugos ir sveikatos teisės aktų nustatytus leistinus ribinius dydžius, darbuotojai privalo dėvėti darbo drabužius ir darbo avalynę, naudoti AAP (respiratorius, dujokaukes, gumines pirštines ir kt.);

2.17.2 darbo vietose, kur viršijamas leistinas triukšmo lygis, būtina naudoti priemonės klausai apsaugoti. Teritorijose, kuriose vykdomi statybos, medžių genėjimo darbai, galvai apsaugoti darbuotojai privalo nešioti apsauginį šalmą. Laboratorijose, dirbtuvėse, sandėliavimo ir kitose patalpose dirbantys darbuotojai privalo naudoti atitinkančius paskirtį apsauginius akinius pagal patvirtintą AAP sąrašą. Personalas, dirbantis su veikiančiais elektros įrenginiais, privalo naudoti dielektrines AAP (pirštines, kaliošus, botus, guminius kilimėlius ir t.t.).

2.17.3 Prieš naudojant AAP reikia apžiūrėti ir įsitikinti, ar apsauginės priemonės apsaugos nuo galimos rizikos veiksnių (elektros srovės, triukšmo ir panašiai) poveikio. Būtina atkreipti dėmesį į tai, kad kai kurios AAP turi būti pastoviai bandomos norminių aktų nustatytais terminais. Po patikrinimo, nurodoma kito bandymo data.

2.18. Darbuotojai privalo:

2.18.1 dirbti tik su AAP, kai to reikalauja darbų saugos norminiai aktai, naudoti jas viso darbo proceso metu;

2.18.2 rūpestingai prižiūrėti ir naudoti pagal paskirtį AAP, laiku pranešti tiesioginiam darbo vadovui ar jo įgaliotam asmeniui apie jų susidėvėjimą, užterštumą, netinkamumą naudoti ir apie tai, kad baigiasi jų naudojimo terminas;

2.18.3 darbo įstatymų nustatyta tvarka atlyginti nuostolius, jeigu AAP dėl darbuotojo kaltės dingo arba buvo sugadinta;

2.18.4 atsižvelgiant į atliekamų darbų pobūdį ir naudojamų medžiagų savybes ar jeigu AAP susidėvėjo ar kitaip tapo netinkama naudoti, darbuotojui nemokamai turi būti išduodamos naujos ar papildomos priemonės;

2.19 Naudojant technologiniuose gamybos procesuose pavojingas ir kenksmingas medžiagas, jas sandėliuojant bei transportuojant, privalu laikytis darbų saugos ir šių medžiagų naudojimo instrukcijų reikalavimų.

2.20 Privalomi sveikatos patikrinimai:

2.20.1 asmenys, kurie darbe gali būti veikiami profesinės rizikos veiksnių, privalo pasitikrinti sveikatą prieš įsidarbindami ir dirbdami tikrintis periodiškai sveikatos tikrinimo grafike nustatytu laiku;

2.20.2 nepilnamečiai privalo tikrintis sveikatą įsidarbindami ir kiekvienais metais, kol sukaks 18 metų;

2.20.3. Centras apmoka įstatymų numatytų periodinių profilaktinių darbuotojų sveikatos patikrinimų išlaidas. Patikrinimų metu darbuotojui paliekamas vidutinis mėnesinis darbo užmokestis;

2.20.4 darbuotojas atsisakęs nustatytu laiku pasitikrinti sveikatą, darbdavio nušalinamas nuo darbo ir jam už tą laiką, kol pasitikrins sveikatą, nemokamas darbo užmokestis. Medicininės apžiūros išvada dėl darbuotojo sveikatos vienodai privaloma ir darbdaviui, ir darbuotojui.

3. NELAIMINGŲ ATSITIKIMŲ DARBE, PROFESINIŲ LIGŲ IR AVARIJŲ TYRIMO TVARKA. DARBUOTOJO PAREIGOS IR VEIKSMAI ĮVYKUS NELAIMINGAM ATSITIKIMUI, AVARIJAI. DUOMENYS APIE TRAUMATIZMĄ.

3.1 Lengvų, sunkių ir mirtinų nelaimingų atsitikimų darbe ir pakeliui į darbą ar iš darbo (toliau vadinama — nelaimingi atsitikimai darbe) tyrimo, apskaitos tyrimo dokumentų saugojimo, skundų ir pareiškimų, susijusių su nelaimingų atsitikimų darbe tyrimu, nagrinėjimo tvarką reglamentuoja „Nelaimingų atsitikimų darbe tyrimo ir apskaitos nuostatai“.

3.2 Visi nelaimingi atsitikimai darbe, profesinės ligos privalo būti ištirti, tyrimo rezultatai surašyti nustatytos formos aktuose ir nustatyta tvarka užregistruoti.

3.3 Nelaimingi atsitikimai darbe ir nelaimingi atsitikimai pakeliui į darbą ar iš darbo pagal jų pasekmes skirstomi i lengvus, sunkius, mirtinus ir incidentus:

3.3.1 lengvas nelaimingas atsitikimas darbe - įvykis, kurio metu darbuotojas patiria traumą ir netenka darbingumo nors vienai dienai ir kuris nepriskiriamas sunkių nelaimingų atsitikimų darbe kategorijai. Po tam tikro laiko nukentėjęs pasveiksta be liekamųjų pasekmių;

3.3.2 sunkus nelaimingas atsitikimas darbe - įvykis, dėl kurio darbuotojas patiria sveikatai ir (ar) gyvybei pavojingą traumą. Sunkių traumų klasifikacinius požymius tvirtina LR Sveikatos apsaugos ministerija;

3.3.3 mirtinas nelaimingas atsitikimas darbe - įvykis, dėl kurio darbuotojas patiria sveikatai ir (ar) gyvybei pavojingą traumą ir dėl jos iš karto ar po kurio laiko miršta;

3.3.4 incidentas - įvykis, susijęs su darbu, kai nesužeidžiamas nei vienas darbuotojas arba kai dėl darbuotojo traumos, gautos per įvykį, reikalinga tik pirmoji medicinos pagalba.

3.4 Pagal nukentėjusiųjų skaičių nelaimingi atsitikimai darbe skirstomi į pavienius nelaimingus atsitikimus darbe, kai traumą patiria vienas darbuotojas, ir grupinius nelaimingus atsitikimus darbe, kai traumą patiria daugiau negu vienas darbuotojas.

3.5 Pagal ryšį su darbu nelaimingi atsitikimai darbe skirstomi į susijusius su darbu ir nesusijusius su darbu:

3.5.1 nelaimingas atsitikimas darbe, susijęs su darbu - įvykis, kurį ištyrus nustatoma, kad jis įvyko atliekant darbo sutartimi sulgytą darbą ar kitą darbdavio pavestą ar su darbdavio žinia atliekamą darbą arba vykstant į darbą ar iš darbo;

3.5.2 nelaimingas atsitikimas, nesusijęs su darbu - įvykis, kurį ištyrus nustatoma, kad nukentėjusysis patyrė traumą ar mirė, norėdamas nusižudyti ar susižaloti, kai prieš jį buvo panaudotas smurtas, jeigu smurto aplinkybės ir motyvai nesusiję su darbu, kai savavališkai (be darbdavio žinios) dirbo sau (savo interesais).

3.6 Nelaimingų atsitikimų darbe tyrimas:

3.6.1. lengvus nelaimingus atsitikimus darbe tiria darbdavio įsakymu patvirtinta dvišalė komisija, sudaryta iš darbdavio ir darbuotojų atstovų. Tiriant lengvą nelaimingą atsitikimą darbe, gali dalyvauti pats nukentėjusysis, jo šeimos narys arba nukentėjusiojo atstovas;

3.6.1 sunkius, mirtinus ir grupinius, kai vienas iš nukentėjusiųjų sunkiai traumuotas ar mirė, nelaimingus atsitikimus tiria darbo inspektorius. Tyrime dalyvauja darbdavio ir darbuotojų atstovai. Tyrime gali dalyvauti ir draudimo įstaigos atstovas. Jeigu darbdavio ir/ar darbuotojų ar draudimo įstaigos atstovai nedalyvauja tyrime, darbo inspektorius tiria atsitikimą be jų.

3.7 Lengvus nelaimingus atsitikimus dvišalė komisija privalo iširti per 10 darbo dienų nuo įvykio dienos. Sunkius ar mirtinus nelaimingus atsitikimus darbo inspektorius privalo iširti ne vėliau kaip per 20 darbo dienų (išimtiniais atvejais Lietuvos Respublikos vyriausiasis valstybinis darbo inspektorius ar jo pavaduotojas gali pratęsti tyrimo trukmę).

3.8 Incidentai tiriami kaip lengvi nelaimingi atsitikimai darbe.

3.9 Profesinės ligos skirstomos pagal pasireiškimo laiką ir požymius:

3.9.1 lėtinė profesinė liga - darbuotojo sveikatos sutrikimas, kuri sukėlė vienas ar daugiau kenksmingų ir (ar) pavojingų darbo aplinkos veiksnių per tam tikrą darbo laiką;

3.9.2 ūmi profesinė liga - staigus darbuotojo sveikatos sutrikimas, kuri sukėlė trumpalaikis (vienkartinis arba per vieną darbo dieną) darbo aplinkos veiksnys (veiksniai), pasižymintys ūminiu poveikiu.

3.10 Ar Centre dirbantis ar dirbęs asmuo serga profesine liga, nustato gydytojas, turintis licenciją šiai veiklai, vadovaudamasis Profesinių ligų tyrimo ir apskaitos nuostatais ir profesinių ligų sąrašu.

3.11 Profesinės ligos priežastis tiria ir jos pripažinimą profesine liga patvirtina profesinės ligos tyrimo komisija, kurios sudėtyje yra darbo inspektorius (komisijos pirmininkas), Visuomenės sveikatos priežiūros teritorinės įstaigos atstovas ir profesinę ligą įtaręs gydytojas. Tyrime dalyvauja darbdavio ir darbuotojų atstovai. Profesinės ligos tyrimo aktas įteikiamas pasirašytinai darbdaviui ir darbuotojui, kuriam buvo įtariama ar patvirtinta profesinė liga.

3.12 Darbuotojui, kuris dėl nelaimingo atsitikimo darbe, profesinės ligos neteko darbingumo ir dėl to prarado pajamas, jų kompensavimo tvarką nustato Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymas ir kiti įstatymai.

3.13 Darbuotojas, matęs nelaimingą atsitikimą darbe arba jo padarinius, privalo apie nelaimingą atsitikimą darbe nedelsdamas pranešti mokslo padalinio vadovui arba direktoriui, Centro darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos specialistams, suteikti nekentėjusiam pirmąją medicinos pagalbą, prireikus iškviešti gydytoją.

3.14 Apie nelaimingą atsitikimą darbe, įvykusį profesinio mokymo įstaigos moksleiviui, aukštesniosios arba aukštosios mokyklos studentui per jų praktiką Centre, mokslo padalinių vadovai, direktorius arba Centro darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos specialistai privalo nedelsdami pranešti mokymo įstaigai, kurios atstovas turi teisę dalyvauti tiriant nelaimingą atsitikimą darbe.

3.15 Darbo vieta ir įrenginiai, kur įvyko nelaimingas atsitikimas, turi būti išsaugoti tokie, kokie buvo nelaimingo atsitikimo metu. Būtinai pakeitimai gali būti daromi, jeigu jų nepadarius kiltų pavojus aplinkinių darbuotojų sveikatai ir gyvybei, tačiau visa tai turi būti įforminta, pagal galimybes nufotografuota ar nufilmuota.

3.16 Pastebėjus elektros srovės veikiamą darbuotoją, reikia nedelsiant jį atitraukti nuo srovės šaltinio saugiu būdu, užtikrinant jo apsaugą nuo susižalojimo krentant, arba išjungti įtampą artimiausiu jungikliu. Jeigu būtina, kol atvyks greitoji pagalba, nukentėjusiajam reikia daryti dirbtinį kvėpavimą ir išorinį širdies masažą.

3.17 Pastebėjus gaisrą, nedelsiant pranešti ugniagesiams tel. 112, iškviešti į gaisravietę vadovaujančius darbuotojus, Centro darbuotojų saugos ir sveikatos specialistus ir gesinti gaisro židinį turimomis gesinimo priemonėmis.

3.18 Užsidegusius elektros įrenginius reikia atjungti nuo srovės šaltinio, tada gesinti angliarūgštės gesintuvais, pakabintais Centro mokslo padalinių koridoriuose, išlaikant ne mažesnę kaip vieno metro atstumą nuo gesintuvo antgalio iki įrenginių su įtampa. Apie įvykį būtina nedelsiant pranešti Centro darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos specialistams, techninėms tarnyboms. Esant reikalui, pranešti ugniagesiams.

3.19 Nelaimingu atsitikimu kelyje į darbą ir iš jo laikomas tik toks nelaimingas atsitikimas, kuris įvyko 1,5 val. laikotarpyje po darbo ir prieš darbo pradžią tiesioginiame kelyje tarp darbuotojo namų ir Centro mokslo padalinių. Apie toki įvykį darbuotojas privalo 2 val. laikotarpyje nuo įvykio informuoti savo tiesioginį vadovą, darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybą. Nelaimingi atsitikimai, kurie įvyko vėliau arba apie juos nebuvo pranešta, laikomi buitinėmis traumomis.

3.20 Darbuotojai, pastebėję susidariusią ar įvykusią avarinę situaciją, turi nedelsdami apie tai pranešti padalinio vadovui, kuris tuoj pat imasi skubių priemonių, kad būtų lokalizuoti avarijos padariniai ir apsaugoti žmonės.

4. BENDRIEJI DARBŲ SAUGOS REIKALAVIMAI ISTAIGOJE

4.1 Kiekvienas darbuotojas, prieš pasirašydamas darbo sutartį, privalo išklaudyti įvadinį ir įvadinį priešgaisrinį instruktavimą.

4.2 Prieš darbo pradžią kiekvienas darbuotojas instruktuojamas darbo vietoje, supažindinamas su vidaus darbo tvarkos taisyklėmis ir darbų saugos taisyklių reikalavimais.

4.3 Darbuotojus, kuriuos darbo vietoje instrukuoti nebūtina, tiesioginis vadovas privalo supažindinti darbuotojus su pareiginiais nuostatais.

4.4 Darbų saugos užtikrinimui, kiekvienas darbuotojas, pradėjęs savo darbinę veiklą Centre, privalo:

4.4.1 dirbti tik tą darbą, kuri jam pveda tiesioginis darbų vadovas. Darbo metu būti dėmesingas ir netrukdyti kitiems;

4.4.2 prieš darbo pradžią patikrinti darbo vietos ir įrengimų, kuriais dirbama, techninę būklę, atkreipti dėmesį ar tvarkinga signalizacija. Jei darbo vieta, įrankiai, įrengimai ir staklės neatitinka techninių reikalavimų, apie pažeidimus ir trūkumus pranešti tiesioginiam darbų vadovui (pradėti darbą tokiais atvejais draudžiama);

4.4.3 susipažinti su elementariais elektroaugos reikalavimais ir juos vykdyti;

4.4.4 dirbdamas su gamybiniais įrengimais gaminančiais ar apdorojančiais detales, sveriančias daugiau nei 20 kg, naudotis keliamaisiais įrengimais;

4.4.5 dirbdamas aukštybinius darbus naudotis saugiomis ir techniškai tvarkingomis kopėčiomis, įrankiais, saugos diržais, aptverti darbo vietą taip, kad neužkristų ant žemiau dirbančio darbuotojo įrankiai, medžiagos ir pan., draudžiama mėtyti įrankius, lentas ir kt. atliekas žemyn. Jei tai daryti būtina, apačioje reikia aptverti darbo aikštelę,

4.4.6 dirbti apsivilkęs tvarkingais darbo drabužiais, apsiavęs tvarkingu apavu, taip pat naudoti reikiamas tvarkingas asmenines apsaugines priemones ir įrankius.

4.5 Darbuotojui draudžiama:

4.5.1 palikti veikiantį įrenginį be priežiūros (net trumpam paliekant savo darbo vietą reikia pranešti tiesioginiam padalinio vadovui);

4.5.2 remtis į mechanizmus, liesti judamąsias jų dalis, sėdėti, ilsėtis šalia veikiančių įrengimų, transporto judėjimo kelių ir kitose pavojingose vietose, vaikščioti ir dirbti, stovint ant įrengimų, apsaugų, sklendžių ir atsitiktinių daiktų;

4.5.3 darbo vietą, praėjimus, takus, transporto kelius užkrauti žaliava ar gatava produkcija;

4.5.4 imti ar perduoti per veikiančių mechanizmų viršų įrankį ar kita daiktą;

4.5.5 tepti, valyti, remontuoti įrengimus jų nesustabdžius;

4.5.6 dirbti su pirštinėmis, subintuotais pirštais arba ranka darbus, kuriuos atliekant yra galimybė, kad pirštus arba ranką gali įtraukti besisukančios įrengimo dalys;

4.5.7 vaikščioti ar stovėti po pakeltu ar judančiu kroviniu;

4.5.8 lipti ar išlipti iš judančių transporto priemonių, atidarinėti ir uždarinėti šoninius ar galinį bortus, atlikti krovimo darbus transporto priemonei visai nesustojus;

4.5.9. dirbti, jei nepakankamas apšvietimas.

4.5.10 paleisti ir išjungti įrengimus ar stakles turi teisę tik asmuo, kuris dirba tais įrengimais, išskyrus avarinius atvejus (gaisras, nelaimingas atsitikimas ir pan.).

4.6 Norint išvengti elektros traumų, būtina laikytis elektrosaugos taisyklių reikalavimų, naudotis visomis būtinomis tam darbui skirtomis tvarkingomis apsaugos priemonėmis. Darbus elektros įrenginiuose, jų remontą gali vykdyti tik asmenys, turintys tinkamą kvalifikaciją, apmokyti ir išlaikę kvalifikacijos egzaminus įmonėje nustatyta tvarka. Privalu žinoti, kad aukštesnė nei 42 V įtampa žmogui yra pavojinga, o 0,1 A srovė žmogaus organizmui gali būti mirtina. Visi elektros įrenginiai, kurių įtampa didesnė nei 42 V, turi būti įžeminti, o prieš įjungiant tokius elektros įrenginius, reikia patikrinti, ar tvarkingas įžeminimas. Pastebėjus laidus su pažeista (netvarkinga) izoliacija, būtina tuojau pat pranešti savo padalinio vadovui ir atitinkamoms Centro tarnyboms. Draudžiama keisti apšvietimo lempas neatjungus įtampos, naudotis nešiojamomis apšvietimo lempomis, lituokliais, elektriniais gręžtuvais ir kitais elektros prietaisais, kurių įtampa didesnė nei 42 V, padidinto pavojaus ar labai pavojingose patalpose. Naudotis šiais įrankiais leidžiama tik tada, kai jie yra su dviguba izoliacija ir tik apmokytiems darbuotojams, turintiems atitinkamą elektrosaugos kvalifikaciją.

4.7 Krovimo darbai dažniausiai atliekami mechanizmais (kranais, keltuonais, liftais ir t.t.). Mechanizuotai būtina pakrauti ir iškrauti krovinius, kurių svoris didesnis nei 50 kg., arba krovinių kėlimo, rietuvių aukštis didesnis nei 3 m. Gabenti krovinį rankiniu būdu galima tik išimtiniais atvejais ir ne toliau kaip 30 m atstumu. Nešti krovinį neštuvais toliau kaip 50 m., taip pat laiptais draudžiama. Pernešamo svorio dydis vienam žmogui neturi viršyti: moterims -15 kg; vyrams — 50 kg; nešant krovinį dviem vyrams – 80 kg.

4.8 Kiekvienas darbuotojas Centro teritorijoje privalo laikytis saugaus eismo taisyklių reikalavimų. Atėjęs į įstaigą, privalo eiti tiesiai į savo darbo vietą. Vaikščioti Centro teritorijoje tik šaligatviais, o kur jų nėra — tik važiuojamosios dalies pakraščiu, priešais transporto judėjimo kryptį.

4.9 Palikti nakčiai asmenines transporto priemones Centrai priklausančioje teritorijoje galima tik suderinus su Centro administracija.

4.10 Pervežti žmones galima tik autobusais ar specialiai įrengtomis transporto priemonėmis.

4.11 Transporto judėjimo greitis įstaigos teritorijoje neturi viršyti 20 km/h.

4.12 Atsakinguose gamybos baruose, keliuose, prie pavojingų darbo vietų, turi būti iškabinti įspėjamieji užrašai, plakatai, ženklai. Vakare pakabinami šviečiantys žibintai, kurie privalo įspėti darbuotojus apie pavojų. Esant blogam matomumui vairuotojas privalo signalizuoti garsiniu signalu.

4.13 Ugniai pavojingas ir lengvai užsiliepsnojančias medžiagas naudoti tik leidus tiesioginiam darbų vadovui ir tik tam skirtose vietose.

5. DARBO HIGIENOS REIKALAVIMAI

5.1 Centro, norminių aktų nustatyta tvarka, visuose padaliniuose yra įrengtos poilsio, persirengimo, drabužių ir avalynės laikymo patalpos, sanitarinės bei asmens higienos patalpos (prausyklos, dušai, tualetai).

5.2 Darbo rūbus laikyti tik persirengimo patalpose. Persirengimo patalpose draudžiama šiukšlinti, laikyti pašalinius daiktus, tepaluotus skudurus ir t.t.

5.3 Pagrindinės darbo vietos yra aprūpintos vaistinėėmis.

5.4 Draudžiama valgyti darbo vietoje (laboratorijose, dirbtuvėse, sandėliavimo ir kitose patalpose).

5.5 Baigus darbą būtina rankas nusiplauti šiltu vandeniu su muilu.

6. DARBDAVIO PAREIGOS UŽTIKRINANT DARBUOTOJŲ SAUGĄ IR SVEIKATĄ

6.1 Užtikrina, kad Centro statiniai, kuriuose įrengtos darbo vietos, darbo priemonės, darbo aplinka, atitiktų darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų nustatytus reikalavimus.

6.2 Centre veikia darbuotojų saugos ir sveikatos tarnyba (DSST), kuri organizuoja darbuotojų saugos ir sveikatos būklės įvertinimą ir priemonių jai gerinti parengimą bei įgyvendinimą, įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos būklės paso pildymą ir šio paso kasmetinį patikslinimą.

6.3 Padalinių vadovai sprendžia, kokias kolektyvines ir asmenines apsaugos priemones naudoti, aprūpina jomis darbo vietas, darbuotojus. Nustatyta tvarka organizuoja tokių priemonių patikrinimus, aprūpina darbuotojus saugiomis darbo priemonėmis, pagal darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų reikalavimus diegia saugius darbo bei technologinius procesus.

6.4 Užtikrina, kad darbuotojai gautų visapusišką informaciją apie darbuotojų saugos ir sveikatos apsaugos organizavimą Centre, apie esančią ar galimą profesinę riziką, parengtas priemones rizikai šalinti ar išvengti, taip pat informaciją apie Valstybinės darbo inspekcijos atlikto įmonės patikrinimo rezultatus.

6.5 Darbdavys įsakymu tvirtina darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcijas, darbuotojų pareigines instrukcijas, vykdo įsipareigojimus dėl darbuotojų saugos ir sveikatos gerinimo.

6.6 Organizuoja darbuotojų instruktavimą, mokymą ir jų saugaus darbo žinių tikrinimą.

6.7 Sudaro sąlygas privalomiems sveikatos patikrinimams, organizuoja pirmąją medicinos pagalbą ir medicinos paslaugas teisės aktų nustatyta tvarka

6.8 Darbuotojų prašymu nemokamai išduoda pažymas, susijusias su darbu bei darbo santykiais įmonėje.

7. DARBUOTOJO PAREIGOS IR TEISĖS

7.1 Kiekvieno darbuotojo pareiga yra vykdyti Centro darbuotojų saugos ir sveikatos norminių dokumentų reikalavimus, rūpintis savo ir kitų darbuotojų sauga ir sveikata, vadovaujantis darbdavio nurodymais ir savo žiniomis. Darbuotojai, rūpindamiesi savo ir kitų darbuotojų sauga ir sveikata, privalo:

7.1.1 darbo priemones naudoti pagal darbo priemonių dokumentuose, darbų saugos instrukcijose nurodytus jų saugaus naudojimo reikalavimus;

7.1.2 tinkamai naudoti asmenines apsaugos priemones;

7.1.3 nedelsiant informuoti padalinio vadovą arba DSST apie situaciją darbo vietoje, darbo patalpoje, kuri, jo įsitikinimu, gali kelti pavojų darbuotojų saugai ir sveikatai. Informuoti

padalinio vadovą ir darbdavį apie darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų pažeidimus, kurių pats pašalinti negali arba neprivalo;

7.1.4 pagal galimybes bei turimas žinias imtis priemonių šalinti priežastis, galinčias sukelti traumas, ūmius apsinuodijimus, avarijas apie tai nedelsiant pranešti padalinio vadovui;

7.1.5 informuoti padalinio vadovą apie darbo metu patirtas traumas, kitus su darbu susijusius sveikatos sutrikimus;

7.1.6 nustatyta tvarka pasitikrinti sveikatą; darbuotojas, atsisakęs nustatytu laiku pasitikrinti sveikatą, nušalinamas nuo darbo ir jam už tą laiką, kol pasitikrins sveikatą, nemokamas darbo užmokestis;

7.1.7 vykdyti teisėtus darbdavio, padalinio vadovo, asmenų atsakingu už saugą ir sveikatą Centre, nurodymus;

7.1.8 laikytis darbų saugos instrukcijose ir pareiginiuose nuostatuose aprašytus reikalavimus.

7.2 Darbuotojas turi teisę:

7.2.1 reikalauti, kad darbdavys užtikrintų darbuotojų saugą ir sveikatą, aprūpintų asmeninėmis apsaugos priemonėmis;

7.2.2 sužinoti iš padalinio vadovo, darbdavio apie darbo aplinkoje esančius sveikatai kenksmingus ir (ar) pavojingus veiksnius;

7.2.3 susipažinti su išankstinių ir periodinių sveikatos tikrinimų rezultatais; jei nesutinka su patikrinimo rezultatais, sveikatą gali pasitikrinti pakartotinai (savo lėšomis);

7.2.4 atsisakyti dirbti, jeigu kyla pavojus darbuotojo saugai ir sveikatai;

7.2.5 įstatymų nustatyta tvarka reikalauti, kad būtų atlyginta žala, padaryta sveikatai dėl nesaugių darbo sąlygų;

7.2.6 iškilus klausimams dėl darbuotoju saugos ir sveikatos, kreiptis į padalinio vadovą, darbdavį, įstaigos darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybą, Valstybinę darbo inspekciją.

8. DARBDAVIO IR DARBUOTOJŲ ATSAKOMYBĖ UŽ DARBŲ SAUGOS NORMINIŲ AKTŲ PAŽEIDIMUS

8.1 Darbdavys, kuris savo veiksmais ar neveikimu pažeidė darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktus ir tuo neužtikrino saugių ir sveikų darbo sąlygų, atsako įstatymų nustatyta tvarka.

8.2 Darbuotojui, kuris pažeidė darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktus ar įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos norminius dokumentus, su kuriais buvo supažindintas, taikoma įstatymų nustatyta atsakomybė.

9. MEDICININIS APTARNAVIMAS ĮMONĖJE. NEATIDĖLIOTINA MEDICININĖ PAGALBA SUSIŽEIDUS, APSINUODIJUS, NUDEGUS

9.1 Įvykus nelaimingam atsitikimui, kuomet reikalinga skubi medicinos pagalba, darbuotojas, matęs įvykį, privalo paskambinti tel. 112. Kviečiant pranešti kas atsitiko, informuojama, kur, kiek nukentėjusių, kokia jų būklė, ar įvykio vieta užteršta nuodingomis cheminėmis medžiagomis.

9.2 Prieš pradėdant teikti pirmąją pagalbą, būtina įsitikinti, kad tai yra saugu. Jei situacija pavojinga gelbėtojo sveikatai (griūvantys, krentantys objektai, gaisras, nuodingos medžiagos, elektros srovė), teikti pirmą pagalbą draudžiama. Tuo atveju imtis priemonių pavojingai situacijai pakeisti (gesinti gaisrą, išjungti elektros srovę, kviesti pagalbą, naudoti apsaugos priemones).

9.3 Jei nukentėjęs žmogus sužalotas keliose vietose ar keliais būdais, pirmąją pagalbą reikia pradėti nuo sužalojimo, kuris pavojingas gyvybei (pvz., stipraus kraujo stabdymas, gaivinimas, žaizdų tvarstymas, imobilizacija).

9.4 Jei yra daugiau nukentėjusiųjų, pirmiausia pagalbą teikti tiems, kurių gyvybei gresia didžiausias pavojus.

9.5 Pirmąją pagalbą teikti visą laiką, kol atvyks sveikatos punkto medicinos darbuotojas ar greitoji medicinos pagalba. Nepalikti nukentėjusiojo be priežiūros.

9.6 Kraujavimas ir jo stabdymas:

9.6.1 žaizdai negausiai kraujuojant užtenka ją sutvarstyti spaudžiamuoju tvarsčiu. Svarbu neužteršti žaizdos;

9.6.2 jei pažeista stambi arterija, kraujavimą stabdyti kuo greičiau prispaudžiant arteriją pirštais. Tuo metu paruošti priemonės timpos uždėjimui. Neturint standartinės timpos galima naudoti bet kurį guminių vamzdelį, diržą, medžiagos juostą.

9.7 Esant terminiam nudegimui (kai nukenčiama nuo ugnies, garų, karštų daiktų), nukentėjusį išnešti iš pavojingos zonos. Kuo skubiau atšaldyti nudegusį paviršių. Kai nudegimo plotas nedidelis, geriausia atšaldyti po šalto vandens srove.

9.8 Esant cheminiam nudegimui (rūgščių ir šarmų poveikis), pažeistas vietas plauti 15-20 min. po tekančio vandens srove. Po to naudoti neutralizuojančius tirpalus (rūgštys neutralizuojamos silpnais šarminiais tirpalais, pvz., sodos tirpalu – 1 arbatinis šaukštelis sodos ir 200 ml vandens, šarmai – silpnu 2 proc. acto ar citrinos rūgšties tirpalu).

9.9 Kai darbuotojas yra veikiamas elektros srovės, būtina kuo greičiau:

9.9.1 nukentėjusį atitraukti, arba atjungti elektros srovę. Atitraukiant nukentėjusį nuo laidų, reikia naudoti sausą lazda, lentą, arba bet kokį daiktą nepraleidžiantį elektros srovės, taip

pat galima atitraukti imant už nukentėjusio rūbų, jei jie sausi ir neprigludę prie kūno. Teikiantis pagalbą turi mėvėti dielektrines pirštines, jeigu jų neturi – apsvynioti rankas sausu šaliku, užsitraukti ant plaštakos švarko ar striukės rankovę ir pan. Rekomenduojama nukentėjusį atitraukti viena ranka;

9.9.2 atitraukus nukentėjusį nuo elektros srovės, jeigu jis be sąmonės, bet kvėpuoja, patogiai paguldyti, atsegti drabužius, duoti pauostyti amoniako. Kviesi medicinos pagalbą tel. 112;

9.9.3 sutrikus kvėpavimui ir širdies ritmui, būtina daryti dirbtinį kvėpavimą burna į burną ir širdies masažą.

9.10 Nušalimo atveju pagalbą teikti šiltoje vietoje, duoti gerti karštų, saldžių gėrimų. Nušalusią vietą reikia atsargiai pavalyti spiritu ir aptvarstyti steriliu tvarsčiu, suvilgytu furacilinu, degtine. Nušalusios vietos trinti sniegu negalima, nes tirpdamas jis atima iš audinių likusią šilumą. Kaitinti nušalusios vietos taip pat negalima.

9.11 Esant kaulų lūžiui, nukentėjusį paguldyti patogiai, nustatyti lūžio vietą ir imobilizacijai panaudoti įtvarą (lentelę, lazda, kieto kartono gabalą ir pan.). Kviesi medicinos pagalbą tel. 112.

10. PRIEŠGAISRINĖ SAUGA

10.1 Pagal galiojančius įstatymus įstaigoje už priešgaisrinę saugumą yra atsakingas darbdavys.

10.2 Visi darbuotojai privalo laikytis priešgaisrinės saugos taisyklių reikalavimų. Vengti veiksmų ir nesudaryti sąlygų, galinčių sukelti gaisrą, o kilus gaisrui imtis priemonių gelbėti žmones, apsaugoti materialines vertybes ir gesinti gaisrą.

10.3 Teritorija, pastatai ir patalpos turi būti tvarkingos, nuolat valomos, gamybos atliekos, šiukšlės išgabenamos į tam skirtas vietas.

10.4 Prie visų pastatų ir įrengimų turi būti užtikrintas laisvas priėjimas. Privažiavimai bei priėjimai prie vandens telkinių, pastatų, priešgaisrinio inventoriaus bei įrengimų negali būti užkraunami įstaigos produkcija, tuščia tara ar kitais daiktais.

10.5 Visi evakuaciniai praėjimai ir išėjimai turi būti laisvi (neužkrauti), paruošti žmonėms evakuotis. Visos evakuacines durys turi lengvai atsidaryti evakuacijos kryptimi. Draudžiama jas užkalti ar užrakinti iš lauko. Iš vidaus durys turi lengvai atsidaryti bet kuriuo paros metu.

10.6 Draudžiama palėpėse sandėliuoti materialines vertybes.

10.7 Darbo vietose galima laikyti tik tokį degių medžiagų kiekį (paruoštų naudoti), kuris neviršija pamainos poreikio. Indai, kuriuose laikomos šios medžiagos turi būti sandariai uždaromi.

10.8 Patalpose rūkyti draudžiama. Rūkyti galima tik specialiai rūkymui įrengtose vietose, kur yra gesinimo priemonių, nedegus indas nuorūkoms ir užrašas „Rūkymo vieta“.

10.8 Eksploatuojant elektros įrenginius draudžiama:

10.8.1 naudoti šviestuvus su nuimtais apsauginiais gaubtais ir neužsandarinta apšvietimo armatūra gaisro ir sprogimo atžvilgiu pavojingose zonose;

10.8.2 naudoti laidus ir kabelius su pažeista arba eksploatacijos metu netekusia dielektrinių savybių izoliuojančia medžiaga;

10.8.3 naudoti elektrinius virdulius, šildymo prietaisus tam tikslui nepritaikytose vietose ir palikti juos jungtus be priežiūros;

10.8.4 šildyti patalpas nestandartiniais (savo gamybos) elektros prietaisais;

10.8.5 naudoti netvarkingas rozetes, kištukus, atsisakojimo dėžutes, jungiklius bei kitą elektros instaliacijos įrangą.

10.9 Vėdinimo kameroje draudžiama laikyti kokius nors įrengimus ar medžiagas. Jos turi būti nuolat užrakinamos, Pašaliniam asmeniui į vėdinimo kamerą įeiti draudžiama.

10.10 Draudžiama įsigyti ir naudoti medžiagas, kurioms pagal galiojančius standartus nenustatyti rodikliai, apibūdinantys pavojingumą gaisro ir sprogimo atžvilgiu.

10.11 Patalpose, kuriose naudojami lengvai užsidegantys ir degūs skysčiai, draudžiama atlikti veiksmus, galinčius sukelti kibirkščiavimą, taip pat naudoti atvirą ugnį.

10.12 Negalima laikyti suskystintų dujų ar deguonies balionų bendroje patalpoje su lengvai užsidegančiomis medžiagomis.

10.13 Garažuose bei autotransporto stovėjimo aikštelėse draudžiama:

10.13.1 dirbti kalvystės, terminio apdirbimo, suvirinimo, dažymo, medienos apdirbimo darbus, taip pat plauti detales lengvai užsidegančiais skysčiais. Šie darbai turi būti atliekami tik tam tikslui skirtose vietose;

10.13.2 šildyti variklius atvira ugnimi (deglais, litavimo lempomis), pasišviesti atvirais ugnies šaltiniais, atliekant remonto darbus;

10.13.3 baigus darbą, palikti tepaluotas medžiagas bei išsiliejusius skysčius.

10.14 Medienos apdirbimo patalpose nuo technologinių įrengimų periodiškai, ne rečiau kaip kartą per pamainą, turi būti valomos medžio dulkės, drožlės ir kitos degios medžiagos, nuo statybinių konstrukcijų ir elektros šviestuvų dulkės valomos vieną kartą per dvi savaites.

10.15 Chemikalai sandėliuose turi būti laikomi sugrupuoti pagal fizines - chemines savybes, atsižvelgiant į tai, kokiomis gesinimo priemonėmis gaisro atveju jie turėtų būti gesinami (vandeniu, putomis ir pan.).

10.16 Degių dujų balionai (vandenilio, acetileno, propano, etileno ir kt.) turi būti laikomi atskirai nuo suspausto oro, chloro ir kitų oksidatorių bei nuodingųjų dujų balionų. Draudžiama laikyti sandėlyje nesandarius dujų balionus.

10.17 Prieš užsidarydamas materialinių vertybių sandėlį, sandėlininkas turi patikrinti visas patalpas - tik įsitikinęs, kad sandėlis gaisro atžvilgiu saugus, gali uždaryti jį.

10.18 Kiekvienas darbuotojas pastebėjęs gaisrą privalo:

10.18.1 gaisrą gesinti turimomis gaisro gesinimo priemonėmis, nedelsiant pranešti priešgaisrinės saugos tarnybai tel. 112;

10.18.2 informuoti darbuotojus apie gaisrą ir organizuoti jų bei materialinių vertybių evakavimą;

10.18.3 iškviesti į gaisravietę objekto (darbo baro) vadovaujančius darbuotojus;

10.18.4 jei dega įrengimai, turintys vėdinimo sistemą, būtina ją nedelsiant atjungti.

10.19 Vandens putų gesintuvas naudojamas nedideliems gaisro židiniams ir užsiliepsnojusioms kietosioms medžiagoms ar skysčiams gesinti. Netinka gesinti elektros įrenginius, prijungtus prie elektros įtampos ir chemines medžiagas, kurios, sąveikaudamos su gesinamuoju mišiniu, gali suaktyvinti degimą arba sudaryti galintį sprogti mišinį. Norint šį gesintuvą panaudoti, būtina ištraukti apsauginį kaištį, nukreipti purkštuką į ugnies židinį, nuspausti ir atleisti paleidimo mygtuką.

10.20 Angliarūgšties gesintuvas naudojamas gesinti įvairias degiąsias medžiagas nedideliame plote, taip pat elektros įrenginius neatjungus įtampos. Norint gesinti būtina ištraukti apsauginį kaištį, nukreipti difusorių į ugnį, nuspausti rankenėlę.

10.21 Miltelių gesintuvas tinka užsidegusiems šarminiams metalams, naftos produktams, skiedikliams, įvairioms kietosioms degiosioms medžiagoms ir elektros įrenginiams neatjungus įtampos gesinti. Naudojant gesintuvą reikia ištraukti apsauginį kaištį, nukreipti žarnelės galą į ugnies židinį, nuspausti rankenėlę žemyn.

10.22 Smėlis dažniausiai naudojamas degančiais arba smilkstančiais medžiagai gesinti, kai arti gaisro židinio nėra kitų gesinamųjų medžiagų. Gesinama mechaniškai atskiriant liepsną arba izoliuojant ją nuo oro.

11. CIVILINĖ SAUGA

11.1 Žmonės ekstremaliomis sąlygomis apsaugomi panaudojant visas įmanomas kolektyvines ir individualias civilinės saugos priemones ir saugos būdus. Patikimiausias būdas apsisaugoti nuo radiacijos, nuodingų medžiagų ir kenksmingų dujų pramoninių avarių – priedangos.

11.2 Individualios saugos priemonės (tarp jų individualus priešcheminis paketas ir individuali vaistinė) – skirtos apsisaugoti nuo radioaktyvių ir nuodingų medžiagų. Individualios saugos priemonės dar skirstomos į kvėpavimo organų ir odos apsaugos priemones.

11.3 Kvėpavimo organų apsaugos priemonėms priklauso dujokaukės ir respiratoriai, taip pat paprasčiausia priemonė – dulkes sulaukanti medžiagos arba vatos – marlės kaukė.

11.4 Odos apsaugos priemonėms priklauso specialūs apsauginiai drabužiai ir paprasčiausios odos apsaugos priemonės – apsiaustai ir lietpalčiai iš gumos audinio ar sintetinių plėvelių. Odą taip pat gali apsaugoti sportiniai, darbo ir kitokie kostiumai, vatinukai. Jiems hermetizuoti iš įvairių tinkamų audinių daromi ir įsiuvami antkrūtiniai. Kaklui, galvai apsaugoti iš tankaus audinio siuvamas gobtuvas, kad drabužis būtų sandaresnis. Kelnių, striukių, kombinezonų kirptinės kišenės užsiuvas.

11.5 Drabužiai geriau apsaugos, jei bus pamirkyti specialios pastos K-4 tirpale, muilo ir aliejaus emulsijoje ar tirpale iš sintetinių ploviklių.

11.6 Civilinės saugos signalai:

11.6.1 Dėmesio visiems – tai įspėjamas garso signalas, kuris duodamas įjungiant miestų, rajonų civilinės saugos tarnybų sirenas, įmonių garsinius signalus ir kitas signalines priemones. Jais gyventojai įspėjami, kad būtinai įsijungtų radiją, televizorių ar radijo tašką, per kuriuos bus perduodamas skubus civilinės saugos signalas ar žodinis pranešimas apie susidariusią ekstremalią padėtį;

11.6.2 Radiacinis pavojus – tai tiesioginis radioaktyviojo užkrėtimo grėsmės (ar nustatyto tokio užkrėtimo) signalas, kuris perduodamas per ryšių priemones, automatizuotą įspėjamąją sistemą, radiją ir televiziją;

11.6.3 Cheminis pavojus – tai tiesioginės cheminio užkrėtimo grėsmės (ar nustatyto tokio užkrėtimo) signalas, kuris perduodamas per ryšių priemones, automatizuotą įspėjamąją sistemą, radiją ir televiziją;

11.6.4 Potvynio pavojus – tai signalas apie potvynio pavojų dėl polaidžio ar intensyvių liūčių, pakilus upės vandens lygiui iki pavojingos ribos;

11.6.5 Katastrofinis užtvindymas – tai katastrofinis užtvindymas dėl avarijos Kauno HES užtvankoje. Signalas duodamas Kauno miestui, Kauno, Šakių, Jurbarko ir Šilutės rajonams per ryšių priemones ir įspėjamąją sistemą;

11.6.6 Uragano pavojus – tai ekstremalaus hidrometeorologinio reiškinių grėsmės signalas;

11.6.7 Oro pavojus – tai signalas, duodamas visiems gyventojams apie tiesioginę priešų užpuolimo grėsmę;

11.6.8 Oro pavojaus atšaukimas – tai signalas, duodamas visiems gyventojams, kad praėjo tiesioginė priešų užpuolimo grėsmė.

11.7 Bet kokiame atveju, išgirdę signalą „Radiacinis pavojus“, visi darbuotojai slepiasi priedangose (viduje įrengtose patalpose, neturinčiose sąlyčio su lauku).

11.8 Įvykus avarijai atominėje elektrinėje, svarbiausia gyventojus apsaugoti išvežant (išvedant) iš miestų ir gyvenviečių, esančių netoli Ignalinos, į rajonus, kurie neužkrėsti arba jonizuojančios spinduliuotės (radiacijos) intensyvumas juose yra mažas

11.9 Apie avariją atominėje elektrinėje ir stichinių avarijų atveju gyventojams turi pranešti vietiniai valdžios organai ir civilinės saugos tarnybos per radiją, televiziją, spaudą ir kitas ryšių priemones.

11.10 Teritorijos radioaktyvaus užterštumo riboms ir perėjimui į neužkrėstą dalį žymėti naudojami įspėjamieji ir nurodomieji ženklai.

11.11 Per teritoriją, užkrėstą stipriai veikiančiomis nuodingomis cheminėmis medžiagomis, reikia eiti greitai, bet nekeliant dulkių. Kuo greičiau bus išeita iš užkrėstos teritorijos, tuo mažesnis bus pavojus apsikrėsti. Einant negalima liesti aplinkinių daiktų, lipti ant matomų nuodingų medžiagų lašelių. Užkrėstoje teritorijoje jokia būdu negalima nusiimti apsaugos priemonių, rūkyti, valgyti, gerti, nes stipriai veikiančios nuodingos medžiagos, patekusios į žmogaus organizmą pro odą ir akių bei viršutinių kvėpavimo takų gleivinę, virškinimo traktą ar žaizdas, yra labai pavojingos.

12. DARBUOTOJO VEIKSMAI DARBO METU UŽ ĮMONĖS RIBŲ

12.1 Dirbdamas darbo metu už įmonės ribų, darbuotojas privalo įsitikinti, kad darbas yra saugus ir laikytis darbų saugos ir sveikatos reikalavimų.

12.2 Laikytis saugaus eismo taisyklių.

12.3 Esant slidžiam keliui, pasirinkti saugaus ėjimo ar vairavimo greitį.

Instrukciją parengė:

Darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos vadovas

Audrius Sasnauskas